

РОЗГОНІ ІВАНУ ІВАНОВИЧУ — 90!

*25 лютого вченому-біохіміку,
доктору біологічних наук, професору,
завідувачу лабораторії біологічно активних речовин
Інституту біології тварин НААН (1969–1997)
Розгоні Івану Івановичу виповнилося 90 років*

Іван Іванович Розгоні народився у м. Виноградово Закарпатської обл. у сім'ї виноробів. У 1940 р., після закінчення початкової школи, вступив до Хустської гімназії, де за період навчання проявив себе як старанний, допитливий та всебічно розвинутий гімназист. У 1948 р. успішно склав екзамен і вступив на перший курс ветеринарного факультету Львівського зооветеринарного інституту. За період навчання був Сталінським стипендіатом та капітаном футбольної команди інституту. Після закінчення Львівського зооветеринарного інституту працював ветеринарним лікарем МТС, а в 1957–1961 рр. навчався в аспірантурі при Науково-дослідному інституті землеробства і тваринництва західних районів УРСР. 1961–1969 рр. працював на посаді старшого наукового співробітника, 1969–1997 рр. — завідувача лабораторії біологічно активних речовин Інституту фізіології і біохімії тварин УААН, із 1997 р. — головного наукового співробітника Інституту біології тварин УААН. І. І. Розгоні — член Всесоюзного та Українського біохімічного товариства, Всесоюзного товариства «Знання», був головою профкому інституту, членом двох спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій при ІБТ УААН та Національному аграрному університеті (м. Київ).

Відомий вчений-біохімік зробив значний внесок у розроблення теоретичних основ підвищення репродуктивної функції корів на основі глибоких досліджень молекулярних механізмів регуляції біосинтетичних і обмінних процесів у репродуктивних органах неплідних корів і телиць, з'ясування порушень процесу реалізації генетичної інформації у клітинах тканин новонароджених телят і репродуктивних органах телиць та корів.

1969–1997 рр. — період творчої наукової діяльності, коли доктор біологічних наук, професор І. І. Розгоні дослідив рівень біосинтезу нуклеїнових кислот і білків у тканинах новонароджених телят та одно-, дво-, три-, шести- і дев'ятимісячних бугайців з порушенням травних процесів (диспепсія телят), що стало основою для розроблення схеми лікування телят, хворих на диспепсію, із застосуванням гормону росту в комплексі з глюкозо-сольовим препаратом. Під керівництвом І. І. Розгоні запропонований премікс «Нуклеостимол» (мінерально-вітамінна добавка, виготовлена на основі цеоліту Сокирницького родовища Закарпатської обл.), який підвищував вміст іРНК і рРНК в тимоцитах, гепатоцитах та клітинах слизової оболонки сичуга і тонкого кишечника, стимулював синтез білків, покращував травлення і забезпечував виживання 95–98 % новонароджених телят. Стимульований біосинтез рРНК та білків у тканинах телят було виявлено за згодовування нуклеостимулу з першого дня життя.

За керівництва І. І. Розгоні науковці лабораторії біологічно активних речовин були фундаторами розвитку вітчизняної школи біотехнологів, які вперше у колишньому СРСР методом очищення плазми крові жеребних кобил одержали гонадотропний препарат (ГСЖК) для стимуляції охоти з метою профілактики неплідності корів. Лабораторією було розроблено наукову концепцію підвищення активності ядерцевої та цитоплазматичної РНК-полімерази і білок-синтезуючої активності та окисного фосфорилування ендометрію телиць і свинок, підвищення окисного фосфорилування під впливом гонадотропних препаратів. Саме для вивчення цих питань досліджували вплив ГСЖК, попередників простагландинів і комплексних препаратів, що містили гонадотропіни, естрогени та андрогени, на біосинтез РНК і білків в ультраструктурах клітин (ядрах, мітохондріях) та процеси окисного фосфорилування в мітохондріях.

На основі гіпотези І. І. Розгоні щодо полііндукторного принципу регуляції процесів транскрипції генетичної інформації в ядрах клітин розроблено комплексний гормонально-

вітамінний препарат «Овоген», який посилює біосинтетичні та енергетичні процеси в мітохондріях клітин матки і яєчників корів і телиць, забезпечує високий рівень фолікуло- і оогенезу, овуляції і запліднення яйцеклітини. На чолі з професором І. І. Розгоні співробітники лабораторії розробили та апробували високоефективний препарат для стимуляції відокремлення посліду та профілактики його затримання — «Утеротон-Е», що дозволяє знизити акушерську патологію у корів на 80–90 %. Ці дослідження зробили свій внесок у розвиток методів індукції поліовуляції у самок свійських тварин і висунули Інститут фізіології і біохімії тварин на передові позиції в галузі біотехнології відтворення.

Під керівництвом професора І. І. Розгоні у 1991–2000 рр. розроблені нові схеми й препарати для стимуляції множинної овуляції у корів, обґрунтована доцільність застосування вітамінів групи В у складі препаратів з метою стимуляції репродуктивної функції корів і телиць за різних форм непліддя та підвищення рівня приживлення трансплантованих ембріонів; з'ясовано вплив інсуліну, естрадіолу, прогестерону, глюкокортикоїдів, цитозолів клітин яйцепроводів, гранульози фолікулів на функціональний стан ооплазми ооцит-кумулясних комплексів та проліферативний ріст клітин кумулюсу, вміст у них РНК і ДНК. Розроблено ТУ У на препарат «Овоген» (ТУ У 46.15.531-2000) та лікувально-профілактичний препарат «Утеротон» (ТУ У 46.15.527-2000).

Під керівництвом Івана Івановича Розгоні підготовлено і захищено 8 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук та дві дисертації — доктора біологічних наук. Оpubліковано понад 200 наукових праць. Одержано 4 авторських свідоцтва і 3 патенти, Технічні умови України на виробництво двох комплексних гормонально-вітамінних препаратів. Загалом школою професора І. І. Розгоні зроблено значний внесок у розвиток вітчизняної біології відтворення сільськогосподарських тварин, обґрунтовано молекулярний вплив аліментарних чинників на обмінні процеси при порушенні шлунково-кишкового тракту у новонароджених телят, розроблено та запропоновано виробництву комплексні гормонально-вітамінні, вітамінно-ферментні та мінеральні препарати для підвищення відтворювальної здатності тварин.

Співробітники Інституту біології тварин НААН та учні вдячні Івану Івановичу за підтримку, піклування та підвищення професійного рівня.

Сердечно вітаємо з 90-річним ювілеєм професора Розгоні І. І.!
Бажаємо щастя, родинного тепла, міцного здоров'я
та всіх Божих ласк на многая і благая літа!

Колектив Інституту біології тварин НААН

ПРОФЕСОРУ ГУФРІЮ ДМИТРУ ФЕДОРОВИЧУ — 70!

12 березня 2018 року виповнилося 70 років від дня народження відомого вченого в галузі ветеринарної токсикології, доктора ветеринарних наук, професора, професора кафедри фармакології та токсикології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, стипендіата видатних вчених Президента України Дмитра Федоровича Гуфрія

Дмитро Федорович Гуфрій народився 12 березня 1948 р. у с. Ягільниця Чортківського р-ну Тернопільської обл. У 1967 р. закінчив Буцацький зооветеринарний технікум, а у 1975 р. — з відзнакою Львівський зооветеринарний інститут (ветеринарний факультет). Педагогічну і наукову діяльність Дмитро Федорович розпочав асистентом у рідній Alma Mater. У 1981 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вплив морфоцикліну та лінкоміцину гідрохлориду на ферментативну активність вмісту тонкого кишечника телят» і здобув науковий ступінь кандидата біологічних наук, а у 1997 р. — докторську дисертацію на тему: «Роль шлунково-кишкового тракту молодняка великої рогатої худоби у патогенезі нітратно-нітритного токсикозу», під керівництвом заслуженого діяча вищої школи України, професора Скородинського З. П.

Педагогічний і науковий шлях Дмитро Федорович успішно продовжив на посаді доцента, професора, завідувача кафедри фармакології та токсикології. Ювіляр покращив роботу деканату факультету ветеринарної медицини, будучи заступником декана, головою профкому університету. Гуфрій Дмитро Федорович — провідний учений в галузі ветеринарної токсикології, його ім'я і праці відомі як в Україні, так і за кордоном, на його навчальних посібниках із курсів «фармакологія», «токсикологія» вчать студенти — майбутні лікарі ветеринарної медицини. Щодо актуальності наукових досліджень професора Гуфрія Д. Ф., то основними і визнаними із них є вивчення функцій травного каналу худоби на тлі дії різних лікарських речовин і токсикантів. З метою розробки цього напрямку і популяризації наукових знань Дмитро Федорович заснував власну наукову школу «Вплив лікарських препаратів на функціонування травного каналу тварин», до складу якої увійшли його учні, доктори наук, професори: В. М. Гунчак, В. В. Стибель, І. Д. Юськів, Б. В. Гутий, М. З. Паска, кандидати ветеринарних наук: доценти Р. О. Васів, А. В. Винярска, асистенти: Х. Я. Леськів, М. Б. Гайдук, Л. І. Куцела, Н. В. Назарук, старші наукові співробітники: М. Т. Мусієнко, Б. І. Назар. В авторському доробку професора Гуфрія Д. Ф. разом з учнями — понад 600 наукових праць, 20 патентів на винахід, 50 навчальних посібників, 6 методичних рекомендацій з лікування тварин із застосуванням різних лікарських препаратів. Гуфрій Д. Ф. активно працював в експертній комісії ВАК України (1997–2005), був членом Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини (1997–2017). За його методичним керівництвом розробляють навчальні програми, які використовують для навчання студентів та підготовки дипломантів, магістрантів, аспірантів, докторантів, для підвищення кваліфікації як викладачів профільних коледжів, так і практичних лікарів ветеринарної медицини. Гуфрій Дмитро Федорович — добрий приклад для наслідування.

Колектив працівників Інституту біології тварин НААН щиро вітає ювіляра, бажає йому міцного здоров'я, успіхів у праці та творчого довголіття!

СТИБЕЛЮ ВОЛОДИМИРУ ВОЛОДИМИРОВИЧУ — 50!

29 січня 2018 року виповнилося 50 років від дня народження ректора Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, доктора ветеринарних наук, професора, відомого вченого в галузі паразитології Стибеля Володимира Володимировича

Володимир Володимирович Стибель народився 29 січня 1968 р. у с. Більче Миколаївського р-ну Львівської обл. У 1992 р. закінчив з відзнакою ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту, у 1995 р. — аспірантуру. У 1997 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Експериментальний аскаридоз: цитогенетичні, імунологічні та біохімічні зміни у поросят і показники мутагенності *Ascaris suum* та авермектинів» за спеціальністю 16.00.11 — паразитологія (науковий керівник — д. біол. н., професор Секретарюк К. В.). У 2003 р. В. В. Стибелю присвоєно вчене звання доцента кафедри паразитології та рибництва. У 2006 р. закінчив докторантуру, у 2007 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Асоціативні інвазії у свиней (епізоотологія, розробка, фармако-токсикологічне та терапевтичне обґрунтування щодо застосування бровермектин-грануляту)» за спеціальністю 16.00.11 — паразитологія, гельмінтологія; 16.00.04 — ветеринарна фармакологія і токсикологія (наукові консультанти — д. біол. н., професор Секретарюк К. В., д. вет. н., професор Гуфрій Д. Ф.). З 2008 р. В. В. Стибель — завідувач кафедри паразитології та іхтіопатології, з 2009 р. — заступник, а з 2011 р. — декан факультету ветеринарної медицини та професор. З 2014 р. Володимир Володимирович Стибель — ректор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького.

Наукові дослідження В. В. Стибеля, результати яких висвітлені у 262 наукових і навчально-методичних працях, 18 патентах, 64 навчально-методичних посібниках, технічних умовах та настановах, у виступах на міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах Польщі, Росії, Білорусі, Молдови, Таджикистану, Азербайджану, пов'язані з вивченням впливу генотоксичної і цитотоксичної дії гельмінтів і антгельмінтиків на геном тварин. Професор В. В. Стибель — головний редактор журналів «Сільський господар» і «Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького», член редакційної ради наукового журналу «Біологія тварин», редакційної колегії Науково-технічного бюлетеня Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин НААН, Міжнародного журналу «Антибіотики та пробіотики». Під керівництвом В. В. Стибеля захищено сім кандидатських дисертацій. Володимир Володимирович є головою вченої ради і спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, членом державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини України.

За вагомий особистий внесок у науку і практику ветеринарної медицини В. В. Стибель нагороджений Почесними грамотами та подяками Міністерства аграрної політики України, Львівської обласної державної адміністрації, Львівської обласної організації профспілки працівників АПК, трудовою відзнакою Міністерства аграрної політики України «Відмінник аграрної освіти України III ступеня», відзнакою Вроцлавського природничого університету, орденом Володимира Великого 1-го ступеня, почесним орденом Князя Ярослава Мудрого 1-го ступеня та відзнакою Папи Римського Франциска.

Колектив Інституту біології тварин НААН щиро вітає ювіляра, бажає йому міцного здоров'я, успіхів у праці, підкорення нових вершин!